

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І АУДИТУ

УДК 657

doi: 10.15330/apred.1.17.233-245

Галушчак І.Є.¹, Луців Н.Л.²

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

¹Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
кафедра обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: +380 (67) 370 75 08,
e-mail: iryna.galushchak@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-9445-6348

²Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
кафедра обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: +380 (99) 205 27 15,
e-mail: nadiialutsiv@gmail.com,

Анотація. Стаття спрямована на дослідження бухгалтерського обліку та звітності в системі управління підприємством. Метою статті є дослідження бухгалтерського обліку та звітності в системі управління підприємством. Під час написання статті були використані основні загальнонаукові методи дослідження, а саме: аналіз, синтез, індукція й дедукція. Розкрито бухгалтерський облік як основу інформаційної системи управління підприємством. Показано періодизацію розвитку бухгалтерського обліку як однієї зі складових управління. Сформовано головну мету інформаційної системи. Показано структуру бухгалтерського обліку. Наведено найважливіші об'єкти інформаційного забезпечення управління підприємством з позиції реалізації задач бухгалтерського обліку. Визначено правові засади регулювання, організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Визначено роль державного регулювання в бухгалтерському обліку. Показано місце фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення обґрунтування і прийняття рішень. Розкрито зв'язок фінансової звітності з основними класичними функціями менеджменту. Наведено поняття про облікову політику підприємств. Представлено складові облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів. Наведено основні характеристики бухгалтерської звітності. Класифіковано загальну сукупність всієї інформації на підприємстві. Досліджено, що в умовах посиленої конкуренції питання щодо бухгалтерського обліку та звітності в організації, будь-якої форми власності та виду діяльності, став одним з найважливіших етапів процесу адміністрування на підприємстві. Важливість цього етапу полягає в тому, що основою успіху та ефективності є не тільки бухгалтерський облік та управління, а й аналіз та контроль, які відіграють не менш значну роль в прийнятті управлінських рішень. Бухгалтерський облік, як і будь-яка складова підприємницької діяльності потребує регулювання з боку держави та визнання на міждержавному рівні, а система бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства в сучасних умовах не може повноцінно існувати без належної нормативно-правової бази.

Ключові слова: облік, звітність, нормативно-правові документи, інформація, управління підприємством.

ACCOUNTING AND REPORTING IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM

¹Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Department of Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: +380 (67) 370 75 08,
e-mail: iryna.galushchak@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-9445-6348

² Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Department of Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: +380 (99) 205 27 15,
e-mail: nadiialutsiv@gmail.com,

Abstract. The article is directed at the study of accounting and reporting in the enterprise management system. The purpose of the article is to study accounting and reporting in the enterprise management system. During the writing of the article, the main general scientific research methods were used, such as: analysis, synthesis, induction and deduction. Accounting as the basis of the information system of enterprise management is discovered. Disclosure of the periodization of the development of accounting as one of the components of management. The main aim of the information system is formed. The structure of accounting is shown. The most important objects of information support of enterprise management from the point of view of realization of accounting tasks are given. The legal basis for regulation, organization and maintenance of accounting and preparation of financial statements in Ukraine is defined. The role of state regulation in accounting is determined. Indicator of financial reporting in the system of information support, justification and decision-making. The connection of financial statements with the main classical functions of management is revealed. The concept of accounting policy of enterprises is given. The components of the accounting policy for expenses, income and financial results are presented. The main characteristics of accounting are given. The general set of all information at the enterprise is classified. It is investigated that in the conditions of the strengthened competition the question concerning accounting and the reporting in the organization, any form of ownership and a kind of activity, became one of the most important stages of process of administration at the enterprise. The importance of this phase is that the basis of success and efficiency is not only accounting and management, but also analysis and control, which play no less important role in management resolve.

Accounting, like any component of business requires regulation by the state and recognition at the interstate level, and the system of accounting for expenses, income and financial results of the enterprise in modern conditions can not fully exist without a proper regulatory framework.

Key words: accounting, reporting, legal documents, information, enterprise management.

Вступ. Бухгалтерський облік повинен не тільки відображати результати діяльності минулих періодів, а й забезпечувати інформацією користувачів на всіх рівнях управління для здійснення поточної та перспективної діяльності підприємств. Тому одним із ключових моментів є визначення змісту обліку для потреб управління, тобто формування інформаційної системи з метою прийняття виважених рішень, а також визначення напрямів стратегічного розвитку підприємства в майбутньому.

Ефективне управління економічними процесами на макро- та мікрорівні значною мірою залежить від достовірності інформації про характер та обсяг економічного процесу, наявності та використанні матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, їх

повноти, актуальності та своєчасності. Одним з основних джерел такої інформації має бути бухгалтерська звітність, яка складається під час виконання спеціальних процедур обробки, групування та розрахунків даних і формується на завершальній стадії бухгалтерського процесу.

Вчені як в Україні, так і за кордоном, особливо: Ф. Бутинець, С. Голова, В. Костюченко, Я. Крупка, Т. Кучеренко, М. Пушкар, Н. Ткаченко, П. Хомина, М. Чумаченко, Х. Андерсен, Р. Болл, Т. Уорфілд, Д. К'еза, Д. Колдуелл, Б. Іглз, Д. Панков, Й. Соколов у своїх працях досліджували питання присвячені бухгалтерському обліку та звітності.

Дослідження теоретичних і практичних аспектів бухгалтерського обліку та звітності в системі управління підприємством знайшли відображення в працях багатьох відомих вчених та економістів, таких як О. В. Гаращенко, О. Л. Міклухий, О. В. Олійник, Н. М. Пархоменко, М. А. Проданчук, Я. Свідерський, Л. К. Сука, П. Л. Сука, П. Я. Хомін та ін.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі бухгалтерського обліку та звітності в системі управління підприємством.

Під час написання статті були використані основні загальнонаукові методи дослідження, а саме: аналіз (для здійснення досліджень основних понятійних характеристик об'єкта дослідження), синтез (для деяких узагальнень, які є важливими для теми дослідження), індукція й дедукція (використовувались в процесі постановки завдань дослідження та їх реалізації).

Результати. Бухгалтерський облік як основа інформаційної системи управління підприємством формує базу для задоволення потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів при прийнятті управлінських рішень [7, с. 250].

У своєму розвитку бухгалтерський облік пройшов певну еволюцію, зумовлену ускладненням господарської діяльності. За допомогою аналізу еволюції основних категорій бухгалтерського обліку можна періодизувати його розвиток на основі зміни методології та наукових ідей у сфері обліку. Розглянемо трансформацію розвитку бухгалтерського обліку як однієї зі складових управління (табл. 1).

Таблиця 1

Періодизація розвитку бухгалтерського обліку як однієї зі складових управління

Table 1

Periodization of the development of accounting as one of the components of management

Етап розвитку суспільства	Об'єкт обліку	Мета обліку	Завдання обліку	Парадигма обліку	
Доцивілізаційний	Природні ресурси	Контроль за збереженням цінностей	Розподіл продуктів праці між членами общини	Проста натуральна бухгалтерія	Обґрунтування факту господарської категорії бухгалтерського обліку
Аграрна цивілізація	Каса, грошові виплати та надходження	Облік грошових виплат та витрат	Контроль за використанням плану доходів та витрат	Камеральна бухгалтерія	Облік надходжень і видатків шляхом простого підрахунку або подвійного запису
	Майно	Облік результатів використання майна	Контроль майна	Проста монетарна бухгалтерія	Облік стану майна та результатів його використання простим записом

Продовження табл. 1

Індустріальний	Майно, нематеріальні активи, облік зобов'язань, дебіторської та кредиторської заборгованості, власний капітал, амортизація	Облік витрат і калькулювання собівартості продукції	Реальна оцінка майна	Подвійна статистична бухгалтерія	Прибуток є різницею між капітало на початок періоду і кінець періоду. Майна підприємства включає майно власників
		Визначення ефективності діяльності підприємства	Визначення фінансового результату	Подвійна динамічна бухгалтерія	Фінансовий результат діяльності на будь-який момент часу, при цьому здійснювати це найбільш важливим способом. Майно підприємства відокремлене від майна власників
Постіндустріальний	Інформація, прородно-ресурсний потенціал	Забезпечення релевантною інформацією процесу прийняття рішень різними групами користувачів	Перерозподіл ресурсів	Подвійна інформаційна динаміка	Забезпечення достовірною інформацією користувачів для прийняття правильних управлінських рішень

Джерело: [9].

З даних таблиці видно, що зі зміною об'єкта обліку змінюються відповідно його мета й завдання, що спричинило зміну теоретичних і методологічних положень бухгалтерського обліку як науки. Спостерігається збільшення ролі бухгалтерського обліку в управлінській діяльності підприємства. Так як бухгалтерський облік є джерелом інформації, яка використовується для прийняття ефективних управлінських рішень, то на облік мають вплив нові вимоги до нього, а не способи виробництва або умови виробничої діяльності.

Головна мета, бухгалтерської інформаційної системи – на основі зібраних вихідних даних, одержувати вторинну зведену інформацію як основу для прийняття управлінських рішень [8, с. 110].

Бухгалтери кожного рівня відповідають за різні функції:

- первинний облік включає збір, реєстрацію та обробку інформації;
- фінансовий облік відповідає за формування бухгалтерських проводок, бухгалтерських регістрів, бухгалтерської фінансової звітності з використанням методів бухгалтерського обліку;
- управління бухгалтерією відповідає за отримання остаточної та достовірної інформації щодо будь-яких заходів прийняття управлінських рішень, планування та аналізу корпоративної фінансово-господарської діяльності;
- податковий облік відповідає за формування податкових регістрів, отримання інформації для цілей податкового планування;
- екологічний облік сприяє формуванню інформації про екологічну відповідальність підприємства;
- соціальний облік відповідає за встановлення показників соціального забезпечення для працівників та власників компанії;

- бюджет дозволяє встановити планові показники, необхідні для реалізації стратегії підтримки економічної безпеки компанії;
- внутрішній аудит допомагає оцінити правильність різних бухгалтерських розрахунків підприємства для забезпечення його безпеки.

На рис. 1 наведено структуру бухгалтерського обліку [10, с. 14].

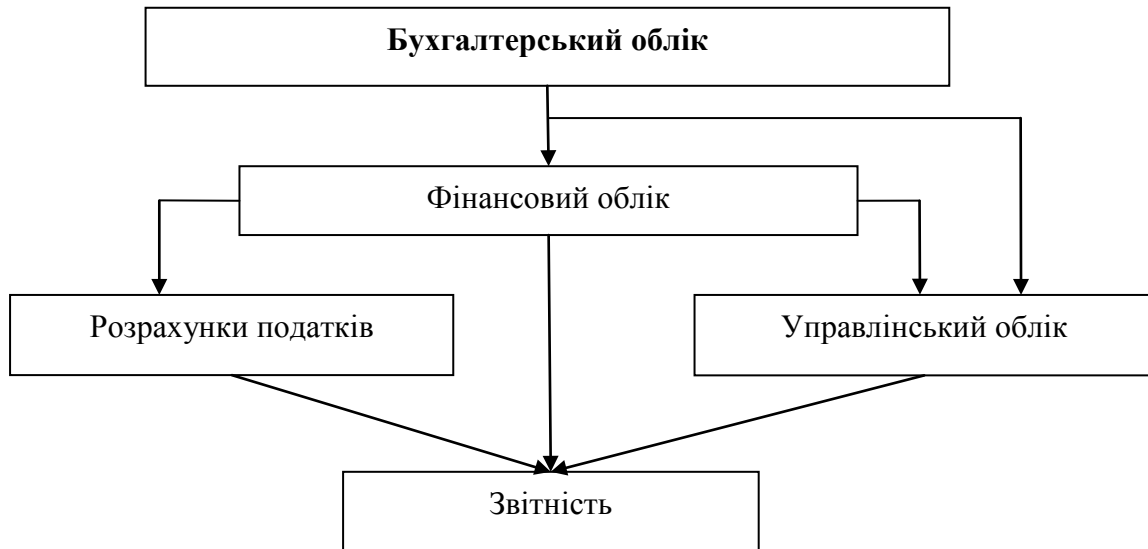

Рис. 1. Структура бухгалтерського обліку

Fig. 1. The structure of accounting

Джерело: [10, с. 14].

Структурування взаємозалежних елементів бухгалтерського обліку дозволяє визначити мету системи бухгалтерського обліку, яка полягає у створенні інформаційного забезпечення процесів планування, контролю, прийняття управлінських рішень для досягнення стратегічних, тактичних, оперативних цілей економічного суб'єкта на основі фактичних, нормативних і прогнозних показників функціонування, його сегментів, а також показників зовнішнього середовища.

Аналізуючи вищенаведене, можемо згрупувати позиції авторів за певними ознаками:

- теоретичні основи обліку: назва, визначення, базисна структура, предмет, об'єкт, суб'єкт, мета, завдання, принципи, функції, методи, елементи методу;
- обов'язковість ведення, регламентація, суб'єкт регламентування, свобода вибору, обмеження, організація;
- користувачі інформації;
- вимоги до інформації: набір показників, форми звітності, періодичність, надійність, характер, тип, точність, масштаби, ступінь від твердості інформації, комерційна таємниця, джерело інформації;
- застосування в практичній діяльності;
- відповідальність, вплив на працівників;
- зв'язок з іншими дисциплінами.

Найважливіші об'єкти інформаційного забезпечення управління підприємством з позиції реалізації задач бухгалтерського обліку показано на рис. 2.

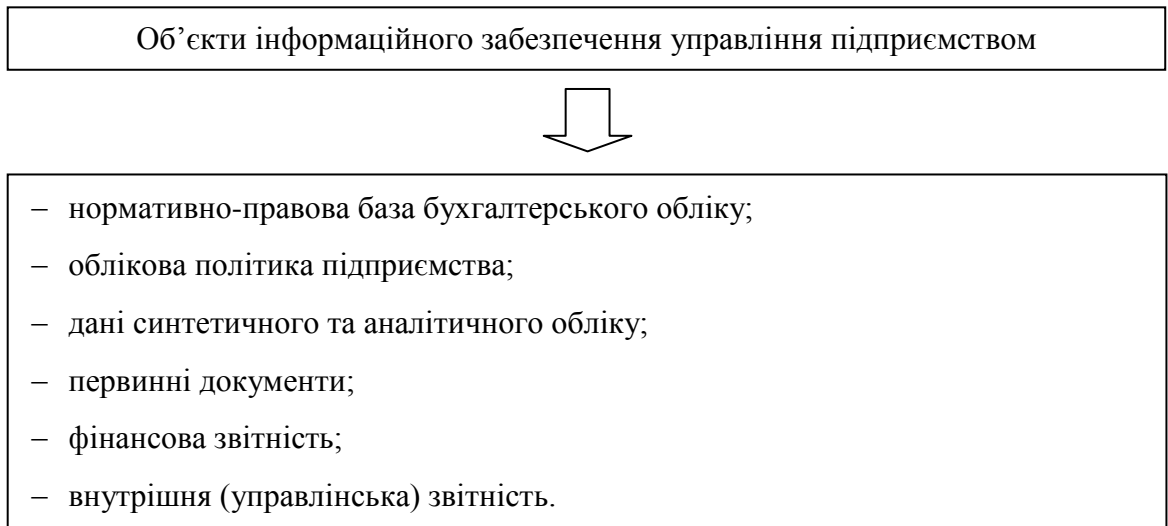

Рис. 2. Об'єкти інформаційного забезпечення управління підприємством з позиції реалізації задач бухгалтерського обліку

Fig. 2. Objects of information support of enterprise management from the standpoint of implementation of accounting tasks

Джерело: складено автором на основі [6].

Бухгалтерський облік, як і будь-який інший компонент бізнесу, вимагає національного нагляду та визнання між державами. За сучасних умов система обліку витрат, доходів та фінансових результатів компанії не може існувати повністю, поки не існує відповідної нормативної бази. Суть полягає в тому, чи нормативна база не аналізується, неможливо повністю оцінити та дослідити результати. Таке забезпечення формувалося впродовж двох останніх десятиліть і воно перебуває в процесі постійних змін, які супроводжуються економічними, політичними, інтеграційними, соціальними та іншими чинниками [11, с. 204].

Чинне законодавство, прийняте на території України, має на меті забезпечити бухгалтерський нагляд та правові та економічні відносини між компаніями та державою, іншими компаніями та організаціями і робочою силою. Тому одним із найважливіших завдань є вивчення нормативно-правової бази обліку корпоративних доходів, витрат та фінансових результатів.

Основні види нагляду та юридичного забезпечення обліку показано на рис. 3.

Основні види нормативно-правового забезпечення обліку підприємств

- Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»,
- «Про державну контрольно-ревізійну службу»,
- «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»,
- постанови і рішення Кабінету Міністрів України,
- накази, постанови, розпорядження, листи, роз'яснення міністерств та відомств,
- НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»,
- НП(С)БО 9 «Запаси» (в частині списання запасів на витрати виробництва),
- НП(С)БО 15 «Дохід»,
- НП(С)БО 16 «Витрати»,
- НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»,
- МСБО 1 «Подання фінансової звітності»,
- МСБО 2 «Запаси»,
- МСБО 18 «Дохід»,
- МСБО 23 «Витрати на позики»,
- вказівки, інструкції, положення;
- плани рахунків бухгалтерського обліку (національний, галузеві, спрощений, робочі);
- наказ про облікову політику підприємства;
- графіки документообігу,
- графіки виконання обліково-звітних та контрольно-ревізійних робіт.

Рис. 3. Основні види нагляду та юридичного забезпечення обліку

Ris. 3. The main types of regulatory accounting

Джерело: складено автором

Регулювання, організація і ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності в Україні визначено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1].

Дія вищезазначеного Закону поширюється на юридичних осіб, які були створені відповідно до українського законодавства, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність згідно із законодавством. Закон регламентує методологічні засади збору, реєстрації та узагальнення інформації щодо господарських операцій.

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку – П(С)БО безпосередньо ґрунтуються на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі за текстом – МСБО), тобто, «не суперечать міжнародним стандартам». Це свідчить про те, що майже кожному П(С)БО відповідає певне МСБО та МСФЗ. Зокрема, П(С)БО 15 «Дохід» відповідає МСБО 18 «Дохід». Проте, П(С)БО 16 «Витрати» не має аналогів у МСБО та безпосередньо відповідає потребам національної практики [1].

Система інформаційного забезпечення обґрунтування та прийняття рішень являє собою безперервний та цілеспрямований добір необхідних інформаційних показників, що використовуються для здійснення оцінки, аналізу, планування, а також підготовки відповідних управлінських рішень за всіма напрямками фінансово-господарської діяльності підприємства. (рис. 4). [7, с. 252]

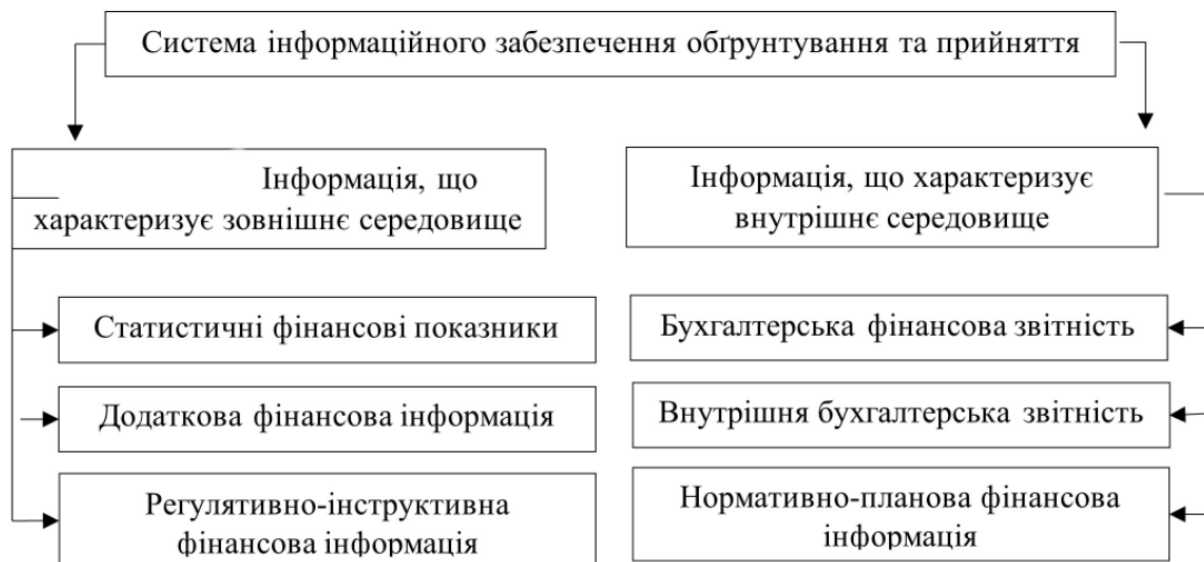

Рис. 4. Місце фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення обґрунтування і прийняття рішень

Fig. 4. The place of financial reporting in the system of information support, justification and decision-making

Джерело: [7, с. 252].

Розуміння ролі і місця бухгалтерської фінансової звітності в даній системі сприяє ефективній її реалізації, а також визначенню структури і змісту звітних форм. Дана система розкриває склад інформації, що використовується користувачами та формується із зовнішніх джерел і характеризує зовнішнє середовище.

Центральне місце в системі інформаційного забезпечення належить бухгалтерській фінансовій звітності, показники якої характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства.

Інформація бухгалтерської фінансової звітності використовується заінтересованими користувачами в процесах фінансового аналізу, планування та розробки фінансової стратегії та тактики по основним напрямкам господарської діяльності. Тобто, бухгалтерська фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між підприємством із зовнішнім середовищем.

Фінансова звітність як важливий компонент системи інформаційного забезпечення процесу управління і прийняття рішень користувачами гармонійно поєднується з основними класичними функціями менеджменту.

На підприємстві фінансова звітність активно використовується для організації, мотивації персоналу, планування, обліку, аналізу та контролю фінансово-господарської діяльності (рис. 5). [4, с. 28]

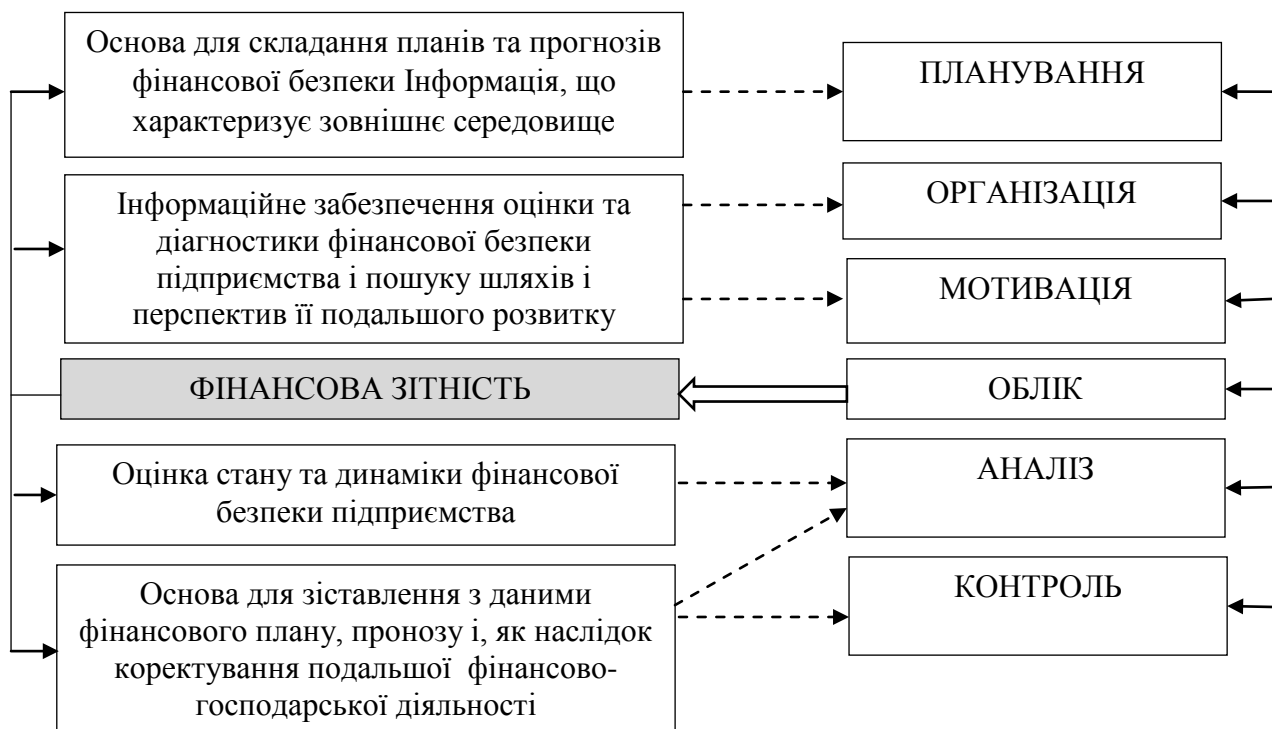

Рис. 5. Фінансова звітність у системі управління підприємством
 Fig. 5. Financial reporting in the enterprise management system
 Джерело: [4, с. 28].

У процесі планування дані фінансової звітності використовуються для обґрунтування цілей і напрямів роботи, формування базових та моделювання планових показників фінансово-господарської діяльності підприємства.

На стадії організації роботи вона впливає на процес збору первинних даних про факти господарського життя, методи й процедури їх обробки у системі фінансового обліку. Відбувається деталізація завдань, процесів, окреслення інформаційних вимог на виробничому рівні і щодо функцій працівників облікової служби. Також фінансова звітність є засобом стимулювання і обмеження фінансової політики менеджменту. З її використанням здійснюють моніторинг, контроль, аналіз й оцінку досягнутих результатів та адекватні коригувальні дії.

Відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» облікова політика – це принципи, методи і процедури, які підприємство використовує для того щоб правильно скласти та подати фінансову звітність [1; 2].

МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» визначає, що облікові політики це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.

У відповідності до НП(С)БО 1, підприємство має висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису: принципів оцінки статей звітності, методів обліку щодо окремих статей звітності [2].

Відповідно, окреслені самостійно суб'єктом господарювання та закріплені у розпорядчому документі про облікову політику принципи оцінки статей звітності, методи обліку щодо окремих статей звітності мають вплив на величину фінансового результату його діяльності.

Положення про облікову політику будь-якого господарюючого суб'єкта має передбачати питання методичного характеру щодо організації бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності.

На рис. 6 представлено складові облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів [3, с. 175].

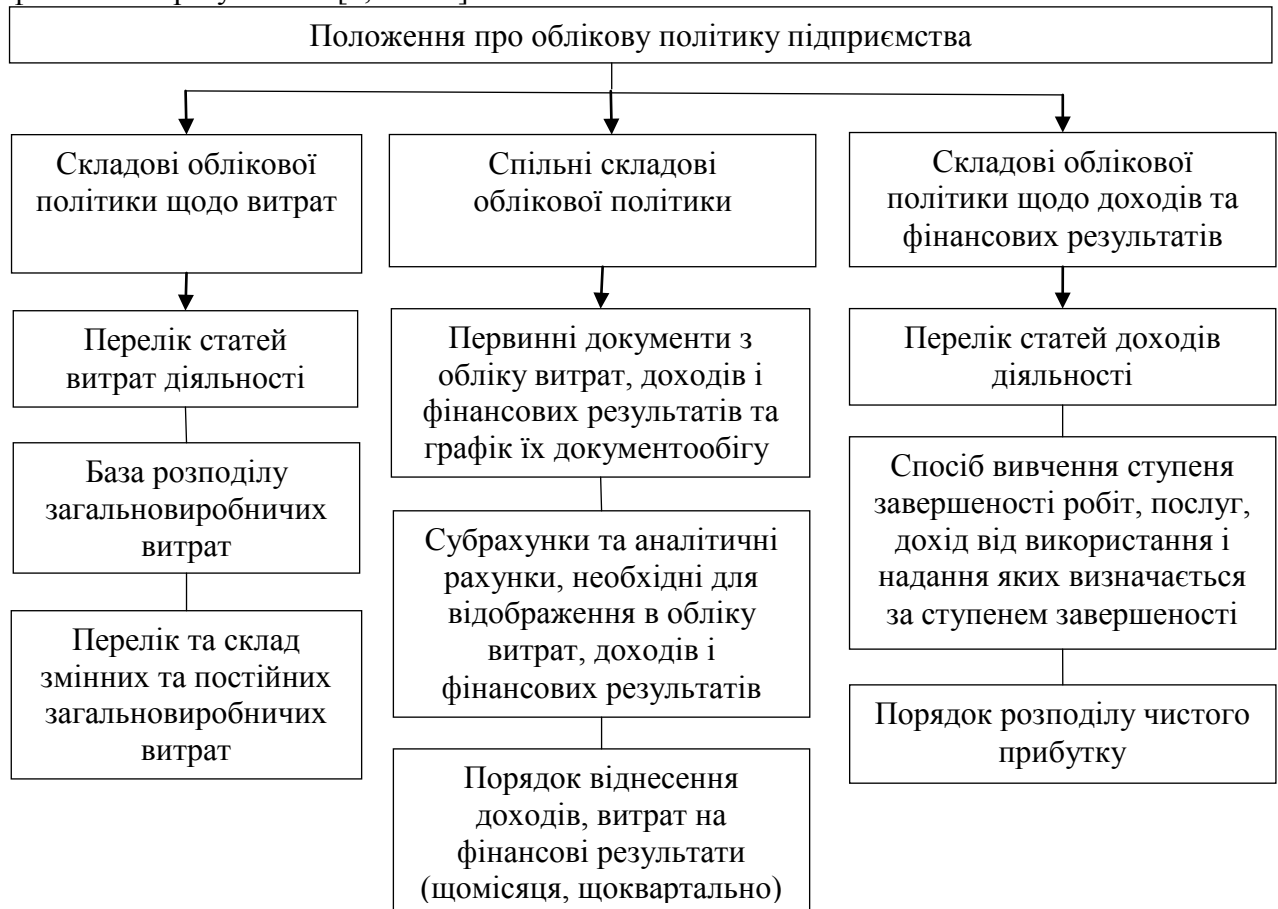

Рис. 6. Складові облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів

Fig. 6. Components of accounting policies for expenses, income and financial results
Джерело: [3, с. 175].

Пріоритетними напрямками організації бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта є: правильне визначення, та достовірна оцінка, їх виокремлення за кожною класифікаційною групою, правильне, повне документальне оформлення, своєчасне відображення в облікових регістрах, надання повної і достовірної інформації для контролюючих органів та потреб управління [5, с. 176].

Облік, як система вимірювання, відіграє важливу роль в отриманні знань про те, що поліпшення зберігаються, а управління розглядає варіанти подальшого покращення використання факторів зовнішнього середовища і внутрішнього розвитку. Метою процесу збереження системи є вибір варіантів, які забезпечують поліпшення, допустимі з точки зору екології, соціально-економічного та соціально-культурного розвитку підприємства. Це означає, що система обліку не лише відслідковує ті об'єкти, що визначені раніше, а й ті, які з'являються на новому етапі економічного розвитку. Система обліку формує нові підсистеми, оскільки підприємства повинні реагувати на

зміну навколишнього середовища та зберігати індивідуальність, що робить її системно та вільно зв'язаною.

Система обліку створює специфічний аспект бачення подій господарської діяльності, що спонукає адміністрацію до делегування влади структурним підрозділам підприємства (центрам витрат і сферам відповідальності) щодо використання ресурсів і формування витрат і доходів.

Структура і функції системи обліку підтримуються за допомогою безперервного обміну інформацією із зовнішнім середовищем (системою управління підприємством, зовнішніми користувачами інформації тощо).

Облік являє собою інформаційну карту, що відображає усі процеси, які відбулися під час ведення діяльності підприємством за визначений період часу. За допомогою організованої на мікрорівні системи обліку формуються, узагальнюються та передаються інформаційні потоки, які сприяють прийняттю ефективних управлінських рішень, а також надають можливість забезпечувати обернений інформаційний зв'язок, упроваджуючи запобіжні засоби контролю та досліджуючи економічні наслідки раніше прийнятих рішень.

Отже, виходячи з вищезазначеного, доходимо висновку, що продуктом системи бухгалтерського обліку є інформація. Відповідно, потенційні споживачі такого продукту визначають його релевантний зміст, а запроваджені організаційно-методичні аспекти обліку сприятимуть формуванню такого змісту інформації, яка б максимально задовольняла наявні постреби.

Суттєве місце у прийнятті управлінських рішень належить інформаційним передумовам. Можливості вирішення завдання різко зростають коли планові і бухгалтерські дані виявляються зіставними, а інформація про об'єкти обліку достатньо аналітична. Наприклад, інформація про виробничі витрати чітко відображає їх цільове спрямування, планування і облік витрат ведеться за центрами їх виникнення і центрами відповідальності.

Загальну сукупність всієї інформації на підприємстві класифікують за такими двома основними ознаками:

1. Інформація, яка необхідна для ефективного управління підприємством. Вона потрібна внутрішнім користувачам для забезпечення поточного та оперативного управління. До такої інформації відносять дані про витрати на виробництво та реалізацію продукції (товарів), про відповідність обсягу реалізованої продукції (товарів) її витратам та прибутку, про величину доходів та витрат в результаті здійснення господарських операцій тощо.

2. Інформація, яка відображає поточний фінансовий стан підприємства, величину та структуру його активів (майна) та джерел їх утворення, розмір залучених до обороту матеріальних та фінансових ресурсів, результати господарської діяльності за певний період.

Важливу роль в управлінні підприємством відіграє бухгалтерська звітність.

Основними її характеристиками є:

- 1) інформація, наведена в такій звітності є конфіденційною;
- 2) вона призначена для прийняття внутрішніх рішень;
- 3) вона відображає минулу, теперішню та майбутню діяльність підприємства;
- 4) інформація, наведена в такій звітності, є досить деталізованою;
- 5) її форма залежить від потреб управління і не регулюється П(С)БО;
- 6) її форма залежить від галузі, в якій функціонує підприємство;
- 7) для її формування використовують і грошові, і натуральні показники;
- 8) вона є оперативною;
- 9) вона призначена для внутрішніх користувачів.

Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV, фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Структура фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наведена на рис. 7[1].

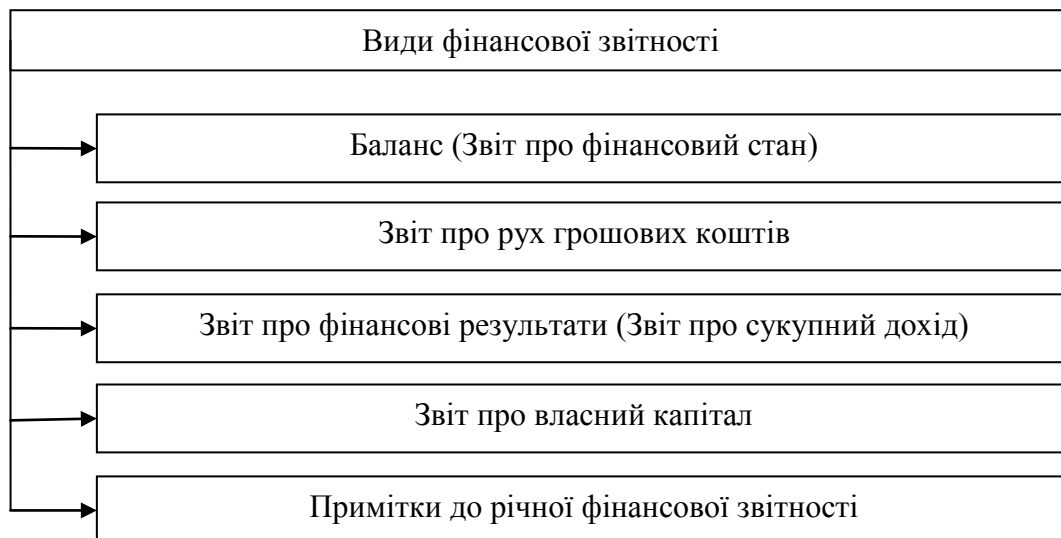

Рис. 7. Види фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 1
Fig. 7. Types of financial statements in accordance with NP(S)BU 1
Джерело: [1].

В умовах ринкової економіки фінансова звітність є важливим джерелом інформації, на основі якої внутрішні користувачі мають змогу формувати стратегію розвитку підприємства та приймати управлінські рішення, а зовнішні – аналізувати фінансовий стан підприємства та його платоспроможність.

Бухгалтерський облік та звітність є однією з найважливіших функцій управління, що виявляє і систематизує дані про господарську діяльність, забезпечуючи при цьому прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Ефективність і результативність системи управління на підприємстві багато в чому обумовлені дієвістю обліково-аналітичної системи. Поліпшення економічної ситуації в Україні певною мірою залежить від рівня системного підходу до упорядкування та розширення меж облікових даних. Облікова інформація повинна дозволяти своєчасно визначати зовнішні та внутрішні умови, давати можливість досліджувати, аналізувати та вживати заходів щодо усунення суттєвих відмінностей між потенційними можливостями підприємства та вимог процесів, які проходять у навколишньому природному середовищі.

Висновки. Бухгалтерський облік як основа інформаційної системи управління підприємством формує базу для задоволення потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів при прийнятті управлінських рішень. Бухгалтерський облік, як і будь-яка складова підприємницької діяльності потребує регулювання з боку держави та визнання на міждержавному рівні, а система бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства в сучасних умовах не може повноцінно існувати без належної нормативно-правової бази, а сутність фінансових результатів неможливо адекватно оцінити та дослідити без аналізу відповідного нормативно-правового забезпечення. Інформація бухгалтерської фінансової звітності використовується заінтересованими користувачами в процесах фінансового аналізу, планування та розробки фінансової стратегії та тактики по основним напрямкам господарської

діяльності. Тобто, бухгалтерська фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між підприємством із зовнішнім середовищем. Фінансова звітність як важливий компонент системи інформаційного забезпечення процесу управління і прийняття рішень користувачами гармонійно поєднується з основними класичними функціями менеджменту. Система обліку створює специфічний аспект бачення подій господарської діяльності, що спонукає адміністрацію до делегування влади структурним підрозділам підприємства (центрам витрат і сферам відповідальності) щодо використання ресурсів і формування витрат і доходів. Бухгалтерський облік та звітність є однією з найважливіших функцій управління, що виявляє і систематизує дані про господарську діяльність, забезпечуючи при цьому прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Система інформаційного забезпечення обґрунтування та прийняття рішень являє собою безперервний та цілеспрямований добір необхідних інформаційних показників, що використовуються для здійснення оцінки, аналізу, планування, а також підготовки відповідних управлінських рішень за всіма напрямками фінансово-господарської діяльності підприємства.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 04.08.2021)
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 04.08.2021)
3. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 402 с.
4. Голуб Н. О., Сизоненко О. В. Місце фінансової звітності в управлінні підприємством. *Економічні науки*. 2016. №2. С. 26-32.
5. Кіндрацька Л.М. Звітність у загальній обліковій системі суб'єктів господарювання: розвиток та вдосконалення. *Вісник Львівської комерційної академії*. 2011. Вип. 35. С. 175–178.
6. Ловінська Л. Бухгалтерський облік: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2014. 370 с.
7. Назаренко І. Бухгалтерський облік і звітність – інформаційна платформа управлінського процесу. *Бізнес Інформ*. 2015. № 12. С. 250-257.
8. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 688 с.
9. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2015. 336 с.
10. Сіренко Н. М., Баришевська І. В., Щербина Ю.О., Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2016. 132 с.
11. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 4-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 572 с.

References

1. Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua. Accessed 04.08.2021
2. National accounting regulation (standard) 1 "General requirements for financial reporting". Verkhovna Rada of Ukraine, zakon.rada.gov.ua. Accessed 04.08.2021
3. Belousko, V. *Theory of Accounting*. Kyiv, 2014.
4. Golub, N, and O.V. Sizonenko. "The place of financial reporting in enterprise management." *Economic sciences*, no. 2, 2016, pp. 26-32.
5. Kindratska, L. "Reporting in the general accounting system of business entities: development and improvement." *Bulletin of the Lviv Commercial Academy*, no. 35, 2011, pp. 175–178.
6. Lovinska, L. *Accounting: Teaching method. manual for self. studied dist*. Kyiv, KNEU, 2014.
7. Nazarenko, I. "Accounting and reporting - an information platform for the management process." *Business Inform*, no.12, 2015, pp. 250–257.
8. Sadovska, I., Bozhidarnik, T, and K. *Nagirskaya Accounting: textbook*. Kyiv, Center for Educational Literature, 2013.
9. Serpeninova, Y.S. *Accounting: general theory: textbook*. Sumy, University Book, 2015.
10. Sirenko, N., Baryshevskaya, I., and Y. Shcherbina. *Accounting in enterprise management: a course of lectures*. Mykolaiv, MNAU, 2016.
11. Shvets, V.G. *Theory of accounting: a textbook*. 4th ed. Kyiv, Knowledge, 2015.